

- 1. Yleistä**
- 2. Yhdistystoiminta**
 - 2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut
 - 2.2 Yhdistyksen kokoukset
 - 2.3 Hallitus
 - 2.4 Toimisto ja henkilöstö
 - 2.5 Talous ja varainhankinta
- 3. Kustannustoiminta ja myynti**
 - 3.1 Kustannustoiminta
 - 3.2 Myynti- ja välitystoiminta
 - 3.3 Tähdet ja avaruus
 - 3.4 Kuva-arkisto
- 4. Koulutus- ja valistustoiminta**
 - 4.1 Planetaario
 - 4.2 Kurssit
 - 4.3 Esitelmät
 - 4.4 Kirjasto
 - 4.5 Tähtitorni ja tähtinäytökset
 - 4.6 Yleisötahtumat
 - 4.7 Ursan koulupalvelu
 - 4.8 Tiedotus
- 5. Nuorisotoiminta**
 - 5.1 Tähtikerho ja harrastusryhmät
 - 5.2 Leirit ja retket
 - 5.3 Nuorisotoimikunta
- 6. Harrastustoiminta**
 - 6.1 Jaostot
 - 6.2 Stella Arcti -palkinto
 - 6.3 Cygnus
 - 6.4 Ursa Minor
 - 6.5 Tähtikallion havaintokeskus
 - 6.6 Aikuisten kerho
- 7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin**
 - 7.1 Tähtiyhdistykset
 - 7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät
 - 7.3 Kansainväliset yhteydet

Liite 1: Artjärven havaintokeskuksen toimintasuunnitelma

Liite 2: Jaostojen toimintasuunnitelmat

1. Yleistä

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry tarjoaa jäsenilleen ja yleisölle selkeän ja nykyaikaisen käsityksen maailmankaikkeudesta sekä edistää tähtitieteen ja lähialojen harrastusta, kouluopetusta ja aikuiskasvatusta.

Vuonna 2010 erityisenä teemana on Kaivopuiston tähtitorni. Julkisivun korjaus valmistuu keväällä. Tornin päiväkäyttöä parantaa sen eteen rakennettava professori Lauri Anttilan aurinkokelloveistos.

2. Yhdistystoiminta

2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut

Ursan jäsenmäärä vuoden alussa on noin 14500 henkeä. Vuoden lopussa jäseniä ennakoidaan olevan lähes 15000. Ursan korkealaatuiset julkaisut, tapahtumat sekä harrastus- ja muut palvelut takaavat nykyisten jäsenten korkean tyytyväisyyden jäsenyyteensä ja asetetun jäsenmäärätavoitteen saavuttamisen.

Jäsenmaksut vuonna 2010 ovat:

Aikuiset 39 €

Nuoret (alle 18-vuotiaat) 30 €

Perhejäsenet 15 €

Yhteisöjäsenet 38 €

Kannatusjäsenet 380 €

2.2 Yhdistyksen kokoukset

Ursan sääntömääräinen kevätkokous pidetään maaliskuussa ja syyskokous loka-marraskuussa. Kokouksien yhteydessä järjestetään esitelmä. Ylimääräisiä kokouksia järjestetään tarvittaessa.

2.3 Hallitus

Hallitus kokoontuu vuoden aikana noin kuusi kertaa. Tarvittaessa järjestetään seminaareja rajatulla teemalla. Hallituksen työssä keskeistä on yhdistyksen strateginen johtaminen ja valvontatehtävän hoitaminen.

2.4 Toimisto ja henkilöstä

Ursan vakituisen henkilöstön määrä on kahdeksan henkeä. Esimiehenä toimii toimitusjohtaja. Henkilöstön työtehtäviä ja työnjakoa kehitetään tarvittaessa. Siviilipalvelusmiehiä ja osa-aikaista henkilökuntaa käytetään tarvittaessa.

Toimistolle etsitään myös vuonna 2010 tarkoituksenmukaisempia toimitiloja.

2.5 Talous ja varainhankinta

Ursan toiminta rahoitetaan lähinnä jäsenmaksuilla sekä kustannus- ja välitystoiminnan tuotoilla. Lisäksi tarvittaessa Ursa anoo apurahoja ja avustuksia, erityisesti erikoisprojekteihin ja -hankintoihin. Suurimmat menoerät koostuvat jäsenlehden ja kirjojen painatuskuluista, palkoista ja toimitilojen vuokrista.

3. Kustannustoiminta ja myynti

3.1 Kustannustoiminta

Ursa jatkaa kustannustoimintaa. Ursan julkaisemat tähtitieteeseen, muihin luonnontieteisiin sekä tähtiharrastukseen liittyvät kirjat ovat merkittävä ja näkyvä osa Ursaa.

3.2 Myynti- ja välitystoiminta

Ursan myynti on pääasiassa postimyyntiä. Käteismyyntiä on toimistossa ja tähtitornilla sekä yhdistyksen tapahtumissa ja messuilla.

Kirjakaupat ovat merkittäviä yhteistyökumppaneita. Ne myyvät suuren osan Ursan kustantamista kirjoista sekä Tähdet ja avaruus -lehden irtonumeroista. Jäsenet voivat ostaa Ursan kirjoja jäsenhintaan sekä Ursan toimistolta että Helsingin keskustan pienkustantajien yhteisestä Kolmen sepän kirjakaupasta.

Välitystuotteiden valikoimassa ovat kirjojen lisäksi lehtitilaukset, julisteet ja tähtikartat. Osa niistä on jatkuvasti myynnissä, osa hankitaan yhteistilauksina. Jäsenilleen Ursa tarjoaa myös valikoiman kaukoputkia ja kiikareita. Painopiste on edullisissa, mutta hyvälaatuisissa aloittelevalle harrastajalle sopivissa havaintovälineissä.

3.3 Tähdet ja avaruus

Tähdet ja avaruus on Ursan jäsenlehti. Vuonna 2010 lehdestä ilmestyy kahdeksan numeroa. Tähdet ja avaruus kuuluu yhdistyksen vuosijäsenten jäsenetuihin. Lehden voi myös tilata liittymättä yhdistyksen jäseneksi, jolloin tilausmaksu on 42 euroa. Lehden toimituksessa työskentelevät päätoimittaja, toimitussihteeri ja toimittaja. Lehden toimitus ylläpitää Avaruus.fi-verkkosivuilla päivittäistä tähtitieteen uutispalvelua ja keskustelufoorumia.

3.4 Kuva-arkisto

Kuva-arkisto tukee Ursan omaa julkaisutoimintaa ja tiedevalistusta. Lisäksi kuva-arkisto vuokraa kuvia tiedotusvälineille. Arkiston kuvissa pääpaino on kotimaisten kuvaajien korkealaatuisissa taivaanilmiöiden kuvissa. Kuvien välitystä digitaalisessa muodossa Kuvaario Oy:n kautta jatketaan.

4. Koulutus- ja valistustoiminta

4.1 Planetaario

Planetaarionäytöksiä pidetään etupäässä pääkaupunkiseudun kouluissa, päiväkodeissa ja erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Starlab-planetaariota vuokrataan edullisesti kouluille ja järjestetään opettajille koulutuksia planetaarion itsenäiseen käyttöön. Tieteiden talon planetaarionäytöksiä jatketaan kesäkuukausia lukuunottamatta kuukausittain.

4.2 Kurssit

Kurssiohjelman rungon muodostavien kaukoputken käyttöön opastavien ja tähtitaivaan tuntemusta syventävien kurssien järjestämistä jatketaan aiempien vuosien tapaan. Tarvittaessa järjestetään näitä tukevia tai Ursan toimintaan muuten hyvin soveltuvia kursseja. Vältetään järjestämästä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa päällekkäisiä kursseja.

4.3 Esitelmät

Ursa järjestää vuodessa kaksi 4-5 esitelmän mittaista sarjaa löyhästi toisiinsa liittyvistä aiheista. Sarjojen ulkopuolella järjestetään myös yksittäisiä esitelmiä, joissa paneudutaan ajankohtaisiin tähtitiedettä tai -harrastusta sivuaviin aiheisiin. Lisäksi esitelmiä järjestetään Tähtipäivien kaltaisten yleisötapahtumien yhteydessä tarpeen mukaan. Yhteistyötä Ok-opintokeskuksen kanssa jatketaan edelleen.

Vuoden aikana kiinnitetään erityistä huomiota kuulijamääriin, yleisön ikärakenteeseen ja sukupuolijakaumaan. Tavoitteena on aiheuttaa yleisölle positiivisia kokemuksia, jotka kannustavat aiheen itsenäiseen pohdintaan, houkuttelevat heitä osallistumaan yhdistyksen muihinkin tilaisuuksiin sekä käyttämään Ursan tarjoamia palveluita. Keväällä tehdään kuulijoille yleisökysely.

Esitelmät järjestetään Tieteiden talolla.

4.4 Kirjasto

Ursan kirjasto palvelee omatoimista tiedonhakijaa tähtitieteen ja muiden luonnontieteiden aloilla. Kirjastoon tilataan useita tähtitieteen populaarilehtiä että merkittävimpiä tieteellisiä julkaisuja. Lisäksi saatavilla ovat kotimaisten tähtiharrastusyhdistysten lehdet. Verkossa julkaistaviin lehtiin voi tutustua kirjaston tietokoneelta.

Kirjastossa jatketaan Ursan piirissä pidettyjen esitelmien digitointia. Työ saadaan vanhojen esitelmien osalta päätökseen vuoden aikana. Lehtiä ja vuosijulkaisuja sidotetaan aiempaan tapaan. 7300 nimikkeen kokoelma kasvaa vuoden loppuun mennessä noin viidelläkymmenellä nimikkeellä. Uusia teoksia hankittaessa otetaan jäsenten toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon. Lainattavien nimikkeiden luettelo päivitetään verkkoon vuoden alussa. Lainaus on mahdollista myös toimiston aukioloaikoina ja postitse. Yhteistyö tieteellisten ja kunnallisten kirjastojen kanssa jatkuu.

4.5 Tähtitorni ja tähtinäytökset

Tähtinäytöksiä järjestetään 15.1–15.3. ja 15.10–15.12. klo 19–21 tiistaista sunnuntaihin. Aurinkonäytöksiä järjestetään 15.3–15.6. sekä 1.8–30.9. sunnuntaisin klo 13–15. Lisäksi näytöksiä järjestetään erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Koululais- ja muut ryhmät voivat myös tilata yksityisnäytöksiä. Kaikki näytökset järjestetään vain selkeällä säällä. Ursan jäsenillä on näytöksiin vapaa pääsy.

Näytännöt järjestetään harrastajavoimin. Näyttäjryhmä kokoontuu vuoden aikana vähintään kaksi kertaa kehittämään näytöksen sisältöä. Torninhoitaja vastaa tornin teknisestä ylläpidosta.

Tähtitornin julkisivuremontti valmistuu kesän alkuun mennessä. Tornin edustalle suunniteltu taideteos toteutetaan ja lahjoitetaan valmistuttuaan Helsingin kaupungille.

4.6 Yleisötapahtumat

Tähtipäivät järjestetään yhteistyössä Mikkelin Ursan kanssa 16.–18.4. Mikkelin ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden kampuksella. Tapahtumaa kehitetään edelleen vahvasti suurelle yleisölle suunnatuksi. Ursa tukee Tähtipäivien järjestämistä taloudellisesti.

Tähtiharrastusviikko järjestetään yhteistyössä tähtiyhdistysten kanssa jälleen syksyllä. Ursa osallistuu myös ulkopuolisten järjestäjien tapahtumiin, messuille ja näyttelyihin. Toimistolla järjestetään perinteiset joulumyyjäiset

4.7 Ursan koulupalvelu

Ursan koulupalvelun kokonaisuutta tarkastellaan kriittisesti ja päivitetään vastaamaan koulujen nykyisiä toiveita. Koulupalvelun materiaalipakettien ja kaukoputkien lainaaminen on ilmaista toimistolta noudettaessa, muutoin lainauksesta veloitetaan lähetyskulut.

Kiertävää tähtitiedenäyttelyä huolletaan ja sen käyttöaste yritetään edelleen pitää korkeana. Näyttelyä lainataan kirjastoille, kouluille ja muille julkisille yhteisöille. Näyttelyesineiden lainaamisesta veloitetaan postituskulut.

4.8 Tiedotus

Ursan toiminnasta ja tähtitaivaan tapahtumista tiedotetaan Tähdet ja avaruus -lehdessä, www-sivuilla ja sähköpostilistoilla. Lisäksi tarpeen mukaan lähetetään lehdistötiedotteita. Yleisön ja tiedotusvälineiden taivaanilmiöitä koskeviin tiedusteluihin vastataan puhelimitse ja sähköpostitse. Verkkosivuja kehitetään jäsenistöä ja yleisöä paremmin palveleviksi.

5. Nuorisotoiminta

5.1 Tähtikerho ja harrastusryhmät

Nuorisotoiminta tukee lasten ja nuorten kiinnostusta luonnontieteisiin ja erityisesti tähtitieteeseen. Harrastusryhmät kokoontuvat syys- ja kevätkausilla pääsääntöisesti kerran viikossa Ursan nuorisotiloissa.

Kerhohuoneen varustelua parannetaan ja etenkin valaistusta lisätään. Nuorisokerhojen mainostamista kokeillaan ja vaikutuksia seurataan.

5.2 Leirit ja retket

Lasten ja nuorten viikon kestävä kesäleiri järjestetään loppukesästä. Talvinen viikonloppuleiri Artjärvellä otetaan ohjelmaan, mikäli kiinnostusta sen järjestämiseen löytyy riittävästi.

5.3 Nuoriso-ohjaajien tuki

Nuoriso-ohjaajien toimintaa koordinoidaan Ursan toimiston kautta säännöllisellä yhteydenpidolla. Uusien ohjaajien perehdytykseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Nuorisotoiminnan ohjaajien ensiapu- ja ohjaajaosaamista täydennetään tarpeen mukaan. Tavoitteena on, että kaikki ohjaajat ovat suorittaneet ensiapukurssin.

6. Harrastustoiminta

Järjestetään keväällä gaalailta Ursan toiminnassa aktiivisesti mukana oleville. Tilaisuudessa jaetaan ansioituneiden tähtiharrastajien palkinnot sekä muut mahdolliset huomionsoitukset.

6.1 Jaostot

Kannustetaan jaostoja osallistumana aktiivisesti Cygnus-kesätapahtuman sekä Tähtipäivien ohjelmiston tuottamiseen.

Useiden jaostojen yhteinen havaintotietokannan kehittäminen pyritään saamaan kunnolla liikkeelle vuoden 2010. Projekti toteutetaan vapaaehtoisvoimin ja rahoituksen mahdollistaessa ehkä myös ostopalveluina.

6.2 Stella Arcti -palkinto

Ursa palkitsee ansioituneita tähtiharrastajia Stella Arcti -palkinnolla. Palkitsemisen perusteena voi olla merkittävä havainto tai ansiokas havainto- tai harrastustoiminta. Palkinto on jaettu vuodesta 1988 lähtien.

6.3 Cygnus

Lakeuden Ursa järjestää Cygnus-kesätapahtuman Ilmajoella Etelä-Pohjanmaalla 15.–18.7.. Nelipäiväinen tapahtuma kokoaa Ursan harrastusjaostot suunnittelemaan yhteistä toimintaa ja raportoimaan kuluneen kauden havainnoista. Cygnus-tapahtuma on järjestetty säännöllisesti vuodesta 1987. Ursa osallistuu järjestelyihin tarjoamalla asiantuntija-apua ja jossain määrin taloudellista tukea, ettei pääjärjestäjälle koidu järjestelyistä tappioita.

6.4 Ursa Minor

Ursa Minor -lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa.

Lehdessä tiedotetaan jaostojen ja harrastusryhmien toiminnan tuloksista, harrastajille suunnatuista tapahtumista sekä jaostojen toiminta-alueisiin liittyvistä ajankohtaisista asioista. Päätoimittaja vastaa myös lehden taitosta, painatuksesta ja postituksesta. Ursan toiminto pitää yllä lehden osoiterekisteriä.

Ursa Minor on yhdistyksen jäsenten tilattavissa yhdistyksen talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistettuun hintaan. Jaostotoimikunta päättää yhdessä päätoimittajan kanssa jaostoaktiiveille lähetettävistä maksuttomista vuosikerroista.

6.5 Aikuisten kerho

Aikuisten kerho kokoontuu kesäkuukausia lukuun ottamatta pääsääntöisesti kahden viikon välein. Kerhossa keskustellaan ajankohtaisista tähtiharrastajia kiinnostavista aiheista joko kutsutun asiantuntijan tai kerholaisten omien alustusten pohjalta. Vierailuita tehdään säännöllisesti.

6.6 Tähtikallion havaintokeskus

Vuoden lopussa Artjärven havaintokeskus on täydessä käytössä ilman oleellisia keskeneräisyyksiä ja sen käyttöastetta on nostettu. Vuoden pääteema on havaintojen vuosi. Havaintokeskuksen yksityiskohtaisempi suunnitelma liitteessä 1.

7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin

7.1 Tähtiyhdistykset

Ursa jatkaa Suomen noin 40:n tähtiyhdistyksen ja kerhon tietokannan ylläpitämistä. Ursaan vuosikertomuksensa toimittaneille yhdistyksille lähetetään veloitusetta Ursan uutuuskirjoja sekä Tähdet ja avaruus -lehden että Ursa Minor -lehden vuosikerrat. Lisäksi Ursa tarjoaa yhdistysten kotisivuille palvelintilaa.

Yhteydenpito yhdistyksiin hoidetaan jäsentiedottajan ja kerho- ja yhdistystoimintajaoston yhteistyönä. Yhdistysseminaari järjestetään alkuvuodesta Artjärvellä. Seminaarin pääaiheena on kansainvälisen tähtitieteen vuoden kokemukset.

7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät

Ursa tekee yhteistyötä yliopistojen ja tieteellisten seurojen kanssa. Ursa on Tieteellisten seurain valtuuskunnan aktiivinen jäsen. Yhdistys huolehtii siitä, että valtuuskunnan jäsenehdot täyttyvät vastaisuudessaakin. Esitelmiä ja kursseja järjestetään Opintotoiminnan Keskusliiton kanssa. Ursa on Suomen kustannusyhdistyksen, Suomen Tiedekustantajien, Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton ja Suomen kirjastoseuran jäsen. Ursa on myös Suomen tähtitieteilijäseuran kannatusjäsen.

Löyhempää yhteistyötä tehdään tilannekohtaisesti myös muiden kotimaisten sivistysjärjestöjen, opettajaliittojen (MAOL, BMOL) ja koulujen kanssa. Suomen avaruustutkimusseuran kanssa ollaan myös yhteistyössä.

7.3 Kansainväliset yhteydet

Ursa pitää yllä aktiivisesti kansainvälisiä yhteyksiä. Suuri osa yhteistyöstä tapahtuu havaintojaostojen toiminnassa henkilökohtaisten kontaktien ja aineistojen vaihdon kautta

Ursa tai sen toimihenkilöt ovat mukana mm. seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä: Nordic Planetary Association, International Planetarium Society, The British Interplanetary Society, The British Astronomical Association, The Association of Lunar and Planetary Observers, The Royal Astronomical Society of Canada - Kingston Centre, The International Occultation Timing Association ja European Association for Astronomy Education (EAAE). Toimihenkilöt osallistuvat tarvittaessa em. järjestöjen kokouksiin. Ursan kirjastolla on laajat kansainväliset yhteydet.